

NOTĂ ANALITICĂ

privind rezultatele monitoringului financiar al activității economico-financiare în semestrul I al anului 2022 a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat



Chișinău, 2022

CUPRINS

I. Prezentare generală.....	3
II. Monitoringul financiar al activității economico-financiare în semestrul I al anului 2022 a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat.....	5
III. Informația privind datoria întreprinderilor de stat și a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, monitorizată în condițiile Legii nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat.....	13
IV. Conexiunile întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat cu sistemul bugetar.....	15
V. Auditul extern și inspectarea financiară.....	20
VI. Concluzii și recomandări.....	22

Anexe

I. Prezentare generală

La situația din 30.06.2022, în Registrul patrimoniului public ținut de către Agenția Proprietății Publice subordonată Guvernului (în continuare - Agenția Proprietății Publice), sunt incluse 178 întreprinderi de stat, cu capital social în mărime de 5310,2 mil. lei și 79 societăți comerciale cu capital de stat, capitalul social al cărora este în mărime de 6234,0 mil. lei, din care proprietatea statului – 4584,1 mil. lei sau 73,5 la sută. Din numărul total al societăților comerciale, 58 societăți dețin capital integral sau majoritar de stat, capitalul social al cărora este în mărime de 4215,2 mil. lei, din care proprietatea statului – 4080,7 mil. lei sau 96,8%.

Din 79 societăți comerciale cu capital de stat, la 23 entități economice cota statului în capitalul social constituie 100%, la 23 entități economice - de la 75,0% pînă la 99,9%, la 12 entități economice - de la 50,0% pînă la 74,9%, la 9 entități economice - de la 25,0% pînă la 49,9%, la 3 entități economice - de la 10,0% pînă la 24,9%, iar la 9 entități economice - pînă la 9,9 la sută.

Tabelul 1.1

Informația consolidată privind numărul întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital de stat conform Registrului patrimoniului public, la 30.06.2022

	Î.S.		S.C.					
	Unități	Capital social (mil.lei)	Cu cota (partea socială a) statului în capitalul social			din care cu cota (partea socială a) statului mai mare de 50%		
			Unități	Capital social (mil.lei)		Unități	Capital social (mil.lei)	
				Total	inclusiv cota (partea socială a) statului		Total	inclusiv cota (partea socială a) statului
Total conform Registrului patrimoniului public	178	5310,2	79	6234,0	4584,1	58	4215,2	4080,7
<i>din care:</i>								
- pe teritoriul Ucrainei	3	25,7	-	-	-	-	-	-
- în procedura lichidării sau insolvenței	38	279,5	30	593,3	369,3	18	435,8	340,6
- nu desfășoară activitate dar sunt înregistrate la I.P. „Agenția Servicii Publice”	21	37,5	11	5,9	3,3	8	4,4	3,3
Incluse în Lista monitorizată de MF în semestrul I, 2021, din care:	116	4967,5	-	-	-	32	3775,0	3736,8
- nu au prezentat rapoartele statistice la BNS	15	40,5	-	-	-	2	17,1	16,6
Total supuse monitoringului financiar în semestrul I, 2021	101	4927,0	-	-	-	30	3757,9	3720,2

Reieșind din datele tabelului 1.1, se evidențiază că la situația din 30 iunie 2022, lista întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, monitorizate de către Ministerul Finanțelor, include 116 întreprinderi de stat cu capital social în mărime de 4967,5 mil. lei și 32 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, capitalul social al cărora constituie 3775,0 mil. lei, din care proprietatea statului – 3736,8 mil. lei sau 98,9 la sută.

Astfel, monitoringul financiar al activității în semestrul I al anului 2022 a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat a fost efectuat în baza:

- datelor cumulate din raportul „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-C „Costurile

și cheltuielile entității” pentru trimestrul I și trimestrul II al anului 2022, prezentat de entități Biroului Național de Statistică;

- datelor Serviciului Fiscal de Stat cu privire la obligațiile fiscale ale entităților (calculate, achitate și restanțele admise);

- datelor cu privire la datoria sectorului public, monitorizată de către Ministerul Finanțelor conform art.12 din Legea nr.419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat.

Concomitent, se menționează că în perioada de raportare, din numărul total al entităților economice incluse în lista entităților monitorizate de minister, 15 întreprinderi de stat și 2 societăți comerciale nu au fost supuse monitorizării financiare întrucât nu au prezentat rapoartele statistice trimestriale Biroului Național de Statistică în modul stabilit de legislația în vigoare (anexa 1.1), astfel, în perioada analizată, urmau să fie supuse monitorizării financiare 116 întreprinderi de stat și 32 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, inclusiv 15 societăți comerciale cu capital integral de stat.

În rezultat, de facto pentru semestrul I al anului 2022, au fost supuse monitorizării financiare 101 întreprinderi de stat și 30 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, care au prezentat rapoartele statistice trimestriale Biroului Național de Statistică pentru trimestrul I și trimestrul II al anului 2022.

Notă. La studierea rezultatelor monitoringului financiar al întreprinderilor de stat, urmează a se ține cont de faptul că, unele din întreprinderile de stat nu au fost supuse monitorizării financiare pentru rezultatele semestrului I al anului 2022. În acest sens, întru neadmiterea distorsionării datelor, evoluția veniturilor din vânzări, a costurilor și cheltuielilor și a profitului (pierderilor) va fi analizată luând în calcul baza comparabilă a entităților, ce nu include, la totalul generalizat al indicatorilor, valoarea indicatorilor întreprinderilor de stat, care în perioada similară a anului 2021, nu au prezentat Biroului Național de Statistică raportul „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-C „Costurile și cheltuielile entității” Î.S. Întreprinderea Experimentală Chimică „Izomer” și Î.S. Teatrul Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creanga”, pentru trimestrul I și/sau pentru trimestrul II).

Concomitent, se evidențiază că, pentru perioada de analiză a semestrului I, 2022, „IT-Cafe” S.R.L. nu a fost supusă monitoringului financiar, întrucât nu a prezentat raportul statistic prenotat pentru trimestrul I și trimestrul II, 2022, motiv pentru care nu poate fi apreciată la justa valoare activitatea acestei entități pentru perioada menționată.

Astfel, Ministerul Finanțelor a efectuat monitoringul financiar pentru a obține o imagine pertinentă a situației economico-financiare a entităților cu capital de stat, reflectată în nivelul profitabilității, eficienței și riscului.

II. Monitoringul financiar al activității economico-financiare în semestrul I al anului 2022 a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat

Mărimea veniturilor, dinamica veniturilor din vânzări

Conform datelor cumulative ale raportului generalizat „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-C „Costurile și cheltuielile entității”, se atestă că **întreprinderile de stat** au înregistrat în semestrul I al anului 2022 venituri totale în cuantum de 2058,6 mil. lei, inclusiv:

- venituri din vânzări – 1996,1 mil. lei,
- alte venituri din activitatea operațională – 62,5 mil. lei.

Potrivit bazei comparabile, valoarea veniturilor din vânzări înregistrate de întreprinderile de stat este cu 456,6 mil. lei mai mare față de semestrul I al anului 2021 (anexa 2.1). Majorarea respectivă a fost generată în mare parte de majorarea, cu peste 1,0 mil. lei, a veniturilor din vânzări la 33 întreprinderi de stat.

În particular, din numărul total al întreprinderilor de stat, conform bazei comparabile, la 60 întreprinderi de stat, veniturile din vânzări s-au majorat cu 532,9 mil. lei, iar la 35 întreprinderi de stat, veniturile din vânzări s-au micșorat cu 76,3 mil. lei (inclusiv 5 întreprinderi (Î.S. Uzina Experimentală „ASELTEH”, Î.S. Revista „Curier Medical”, Î.S. „Stația de Stat pentru Incercarea Mașinilor”, Î.S. „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Stăuceni” și Î.S. „Centrul de Elaborări Economice și de Producție”) care în *semestrul I al anului 2022* nu au înregistrat venituri din vânzări), cele mai considerabile micșorări fiind reflectate în tabelul 2.1.

Alte 4 întreprinderi de stat (Î.S. „Moldtraselectro”, Î.S. „Litoral”, Î.S. „Bacul Molovata” și Întreprinderea agricolă de stat „Serele din Chișinău”) nu înregistrează venituri din vânzări în *semestrul I al anilor 2021-2022*.



Figura 2.1. Evoluția în dinamică a veniturilor din vânzări, a întreprinderilor de stat și societăților comerciale, în 6 luni, 2021-2022, mil. lei

De asemenea, se remarcă că în semestrul I al anului 2022 **societățile comerciale** au înregistrat venituri totale în sumă de 11876,5 mil. lei, inclusiv:

- venituri din vânzări – 11737,0 mil. lei,
- alte venituri din activitatea operațională – 139,5 mil. lei.

Potrivit bazei comparabile, valoarea veniturilor din vânzări înregistrate de societățile comerciale s-a majorat cu 3116,0 mil. lei față de semestrul I, 2021 (anexa

2.2). Majorarea respectivă s-a datorat în mod special creșterii, cu peste 1,0 mil. lei, a veniturilor din vânzări la 15 societăți comerciale. Totodată, diminuarea cu peste 1,0 mil. lei a veniturilor din vânzări a fost înregistrată la 8 societăți comerciale. Cele mai considerabile diminuări ale veniturilor din vânzări înregistrate sunt reflectate în tabelul 2.1.

Din numărul total al societăților comerciale, la 20 societăți comerciale veniturile din vânzări s-au majorat cu 4317,5 mil. lei, iar la 8 societăți, veniturile din vânzări s-au micșorat cu 1201,5 mil. lei. Totodată, se menționează că 2 societăți comerciale S.R.L. „Arena Națională” și S.A. „Institutul de Cercetări Științifice „Rif-Acvaapararat” nu au înregistrat venituri din vânzări în semestrul I, anii 2021-2022.

Tabelul 2.1

Întreprinderile de stat și societățile comerciale cu cele mai mari micșorări ale veniturilor din vânzări, în perioada semestrului I al anului 2022 (mil. lei)

Nr.	Denumirea agentului economic	Micșorarea față de semestrul I, 2021
1.	Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești”	15,7
2.	Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”	15,3
3.	Î.S. „Radiocomunicații”	8,9
4.	Î.S. „pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „Moldatsa”	8,7
5.	Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”	3,9
6.	Î.S. „Combinatul Poligrafic”	3,2
7.	Î.S. „Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală”	2,7
8.	Î.S. „Rezervația Naturală „Plaiul Fagului”	2,7
9.	Î.S. „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”	2,7
10.	Î.S. „pentru Silvicultură din „Călărași”	2
1.	S.A. „Metalferos”	1158,5
2.	S.A. „Moldtelecom”	11,4
3.	S.A. „Drumuri Criuleni”	9,8
4.	S.A. „RED Nord”	7,8
5.	S.A. „Drumuri Cahul”	6,5
6.	S.A. „Cartuș”	3,6
7.	S.A. „Drumuri Edineț”	2,1
8.	S.A. „RĂUT”	1,8

Micșorarea veniturilor din vânzări, la entități, comparativ cu perioada corespunzătoare a anului precedent, poate condiționa micșorarea taxei pe valoarea adăugată încasată în bugetul de stat, fapt ce reprezintă un risc fiscal pentru bugetul public național.

Totodată, din numărul total al întreprinderilor de stat, 33 întreprinderi de stat au înregistrat în semestrul I, 2022, *majorări ale veniturilor din vânzări mai mari de 1 milion lei*, comparativ cu semestrul I, 2021, dintre acestea evidențiindu-se: Î.S. „Calea Ferată din Moldova” (cu 331,0 mil. lei), Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău” (cu 76,5 mil. lei), Î.S. pentru Silvicultură „Silva-Sud” (cu 12,8 mil. lei), Î.S. „Poșta Moldovei” (cu 9,0 mil. lei), Î.S. pentru Silvicultură „Tighina” (cu 6,4 mil. lei), Î.S. „Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” (cu 6,3 mil. lei), Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” (cu 6,2 mil. lei), Î.S. pentru Silvicultură „din Șoldănești” (cu 6,0 mil. lei), Î.S. „pentru Silvicultură „Hîncești-Silva” (cu 5,8 mil. lei), și Î.S. „Organizația Concertistică și de Impresariat „Moldova-Concert” (cu 5,1 mil. lei).

Din numărul societăților comerciale monitorizate, majorarea veniturilor din vânzări

cu peste 1,0 mil. lei comparativ cu semestrul I, 2021, s-a înregistrat la 15 societăți, din care la S.A. „Loteria Națională a Moldovei” veniturile din vânzări s-au majorat cu 1723,9 mil. lei, la S.A. „Termoelectrica” cu 1287,2 mil. lei, la S.A. „EnergoCom” cu 919,1 mil. lei, la S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord” cu 181,0 mil. lei, la S.A. „CET Nord” cu 103,0 mil. lei, la S.A. „Franzeleuța” cu 38,5 mil. lei, la S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova” cu 20,0 mil. lei, la S.A. „Drumuri Ialoveni” cu 13,0 mil. lei și la S.A. „SanfarmPrim” cu 8,1 mil. lei.

În tabelul de mai jos, a fost reflectată dinamica veniturilor din vânzări obținute pentru semestrul I în perioada anilor 2017-2022, de către entitățile cu capital de stat.

Tabelul 2.2

Analiza dinamicii veniturilor din vânzări la unele întreprinderi de stat și societăți comerciale, pentru semestrul I, anii 2017-2022 (mil. lei)

Nr. d/o	Denumirea întreprinderii	Semestrul I, 2017	Semestrul I, 2018	Semestrul I, 2019	Semestrul I, 2020	Semestrul I, 2021	Semestrul I, 2022
1.	Î.S. „Moldelectrica”	287,9	297,1	301,7	287,6	313,6	315,9
2.	Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău”	36,1	153,8	159,2	157,6	178,3	254,8
3.	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”	467,2	435,4	498,0	344,7	220,3	551,3
4.	Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”	21,6	28,1	27,2	26,5	30,4	15,2
5.	Î.S. „Poșta Moldovei”	192,0	201,8	251,8	194,2	209,0	218,0
6.	Î.S. „Combinatul de Vinuri de calitate „Mileștii Mici”	15,3	18,0	20,6	8,5	13,6	12,2
7.	Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”	2,5	1,7	1,7	1,8	5,9	12,1
1.	S.A. „Moldtelecom”	894,4	853,2	835,4	794,1	813,9	802,5
2.	S.A. „Termoelectrica”	1441,2	1562,5	1508,1	1327,4	1544,9	2832,1
3.	S.A. „Red Nord”	-*	334,0	378,1	337,0	371,7	363,9
4.	S.A. „CET-Nord”	136,4	181,8	158,0	190,7	224,0	327,0
5.	S.A. „Combinatul de vinuri „Cricova”	73,1	92,8	94,9	64,7	86,8	106,8
6.	S.A. „Metalferos”	565,5	693,1	702,6	479,5	1340,5	182,0
7.	S.A. „Loteria Națională a Moldovei”	1,8	1,6	343,8	203,7	1385,3	3109,2

*cifrele nu au fost menționate întrucât reflectă activitatea S.A. „Red Nord” de pînă la absorbția S.A. „Red Nord-Vest” și nu sunt comparative cu perioada 2018-2020.

Structura veniturilor din vânzări

În structura veniturilor din vânzări înregistrate de către *întreprinderile de stat* supuse analizei în semestrul I, 2022, ponderea majoritară (68,0% sau 1358,3 mil. lei) a revenit veniturilor obținute din prestarea serviciilor (figura 2.2). *Valoarea totală a veniturilor din prestarea serviciilor include venituri încasate din serviciile prestate populației – 126,4 mil. lei și venituri prestate întreprinderilor – 1231,9 mil. lei. Î.S.Rezervatia Naturala "Padurea Domneasca"*

Totodată, veniturile întreprinderilor încasate din vânzarea produselor dețin ponderea de 27,8% sau 554,7 mil. lei, iar veniturile din contracte de leasing operațional și financiar (arenda și locațiune) au constituit 1,7% sau 33,9 mil. lei. De asemenea, din vânzarea mărfurilor s-au încasat venituri în mărime de 47,4 mil. lei (2,4%), fiind constituite din venituri din vânzarea mărfurilor cu amănuntul (15,9 mil. lei) și venituri din vânzarea mărfurilor cu ridicata (31,5 mil. lei).

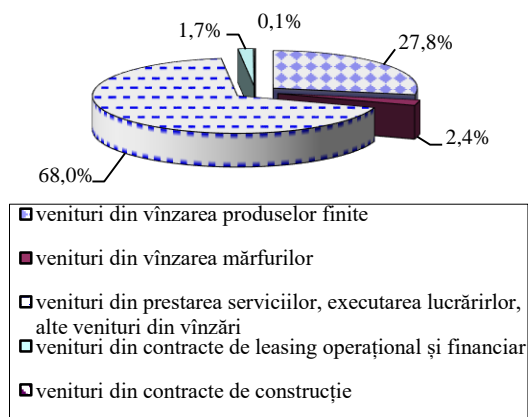


Figura 2.2. Structura veniturilor din vânzări ale întreprinderilor de stat, în sem. I, 2022

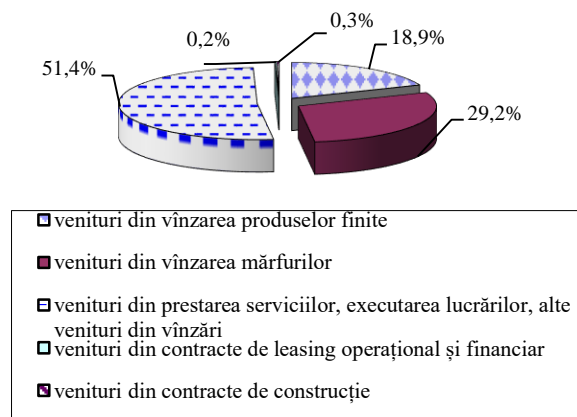


Figura 2.3. Structura veniturilor din vânzări ale societăților comerciale, în sem. I, 2022

În conformitate cu datele din figura 2.3, se menționează că ponderea majoritară în totalul veniturilor din vânzări în semestrul I, 2022 ale **societăților comerciale** este deținută de veniturile din prestarea serviciilor – 51,4% (sau 6036,4 mil. lei). Din valoarea totală a veniturilor din prestarea serviciilor, 1878,3 mil. lei reprezintă veniturile din serviciile prestate întreprinderilor, iar 4158,1 mil. lei - reprezintă veniturile din serviciile prestate populației.

Veniturile societăților comerciale din vânzarea produselor finite dețin 18,9% din total venituri din vânzări (sau 2213,7 mil. lei), iar cota veniturilor din vânzarea mărfurilor constituie 29,2% (sau 3432,3 mil. lei). Din volumul total al acestora, veniturile din vânzarea mărfurilor cu amănuntul constituie 1173,4 mil. lei, iar din vânzarea mărfurilor cu ridicata – 2258,9 mil. lei.

Veniturile societăților comerciale din contractele de construcții alcătuiesc 0,3% în totalul veniturilor din vânzări, iar veniturile din contractele de leasing operațional și financiar (arendă, locațiune) – 0,2% la sută.

Analizând în detaliu **structura veniturilor întreprinderilor de stat din prestarea serviciilor în semestrul I, 2022**, se constată că majoritatea veniturilor (59,8%) sunt constituite din venituri din prestarea serviciilor de transport și depozitare (tabelul 2.3). Veniturile din prestarea serviciilor de producție și furnizare a energiei electrice și termice, gaze, apă caldă și aer condiționat dețin 23,3% în structură, celelalte activități înregistrând ponderi minoritare în totalul veniturilor din prestarea serviciilor.

Tabelul 2.3

Structura veniturilor întreprinderilor de stat din prestarea serviciilor, în semestrul I al anului 2022

Nr.	Componente	Valoarea (mil. lei)	Ponderea (%)
1.	Agricultură, silvicultură și pescuit	1,7	0,1
2.	Industria prelucrătoare	0,7	0,1
3.	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	316,1	23,3
4.	Construcții	7,2	0,5
5.	Transport și depozitare	811,8	59,8
6.	Activități de cazare și alimentație publică	8,3	0,6
7.	Informații și comunicații	23,6	1,7
8.	Activități financiare și asigurări	0,2	0,02
9.	Tranzacții imobiliare	8,2	0,6
10.	Activități profesionale, științifice și tehnice	41,8	3,08
11.	Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	83,5	6,1
12.	Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii	14,4	1,1

Nr.	Componente	Valoarea (mil. lei)	Ponderea (%)
13.	Învățămînt	18,7	1,4
14.	Sănătate și asistență socială	12,0	0,9
15.	Artă, activități de recreere și de agrement	8,6	0,6
16.	Alte activități de servicii	1,6	0,1
	Total	1358,4	100

Potrivit datelor prezentate în tabelul 2.4, se constată că, în structura veniturilor societăților comerciale din prestarea serviciilor, în semestrul I, 2022, predomină veniturile din prestarea serviciilor de artă, activități de recreere și de agrement – 51,54% la sută, urmată de ponderea veniturilor din prestarea serviciilor de producere și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat – 31,9 la sută.

O pondere semnificativă este deținută, de asemenea, de veniturile din prestarea serviciilor de informații și comunicații – 13,1%, urmată de ponderea veniturilor din prestarea serviciilor în construcții – 3,2%. Celelalte tipuri de activități înregistrează ponderi minoritare în structura veniturilor din prestarea serviciilor.

Tabelul 2.4

Structura veniturilor societăților comerciale din prestarea serviciilor, în semestrul I al anului 2022

Nr.	Componente	Valoarea (mil. lei)	Ponderea (%)
1.	Industria prelucrătoare	1,2	0,02
2.	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	1926,7	31,9
3.	Construcții	192,1	3,2
4.	Comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	0,2	-
5.	Transport și depozitare	0,5	0,01
6.	Activități de cazare și alimentație publică	0,9	0,02
7.	Informații și comunicații	791,2	13,1
8.	Tranzacții imobiliare	8,8	0,15
9.	Activități profesionale, științifice și tehnice	3,3	0,05
10.	Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	0,4	0,01
11.	Artă, activități de recreere și de agrement	3111,1	51,54
	Total	6036,4	100

Pe lângă acestea, în perioada de raportare, 22 întreprinderi de stat (Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, Î.S. „Poșta Moldovei”, Î.S. „Combinatul Poligrafic”, Î.S. „Editura de Imprimare „Statistica”, Î.S. „Institutul de Geodezie, Prospecțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD”, Î.S. „Centrul de Medicină al Aviației Civile a RM”, Î.S. „Combinatul de vinuri de calitate „Milestii Mici”) au suportat un cost de procurare pentru mărfurile vândute în mărime de 13,9 mil. lei, iar 10 societăți comerciale (S.A. „Franzețuța”, S.A. „SanfarmPrim”, S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova”, S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”, S.A. „Cartuș”, S.A. „EnergoCom”, S.A. „Drumuri Soroca”, S.A. „Drumuri Criuleni”) au suportat un cost de procurare al acestora în mărime de 1526,0 mil. lei.

Mărimea, dinamica și structura costurilor și cheltuielilor

În activitatea de gestiune și control a agentului economic, analiza costurilor și cheltuielilor este importantă, în contextul în care, aceasta reflectă modul în care sunt utilizate resursele materiale, umane, financiare de care dispune entitatea, precum și impactul alocării acestora asupra performanțelor ei.

Prin urmare, conform datelor cumulate ale raportului generalizat „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-C „Costurile și cheltuielile entității”, se atestă că **întreprinderile de stat** aveau înregistrate costuri și cheltuieli aferente activității desfășurate în 6 luni, 2022 în sumă de 1956,1 mil. lei. Potrivit bazei comparabile, mărimea costurilor și cheltuielilor înregistrate de întreprinderi este cu 348,4 mil. lei mai mare comparativ cu semestrul I, 2021 (anexa 2.1).

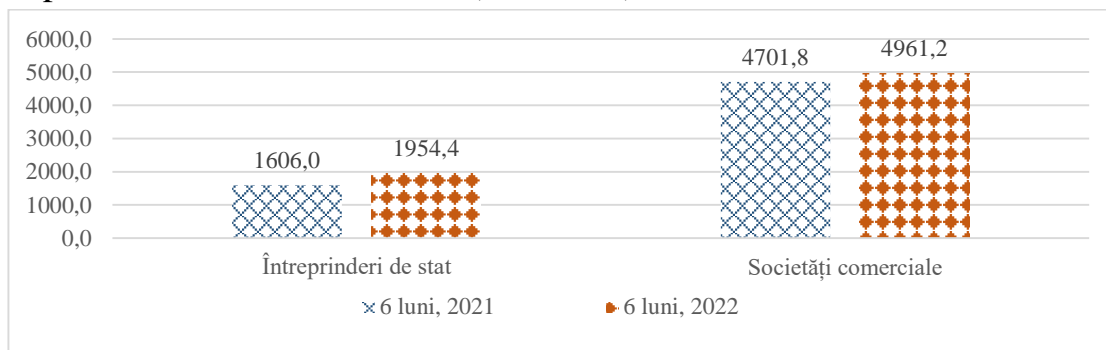


Figura 2.4. Evoluția în dinamică a costurilor și cheltuielilor întreprinderilor de stat și societăților comerciale, în 6 luni, 2021-2022, conform bazei comparabile, mil. lei

De asemenea, se constată că, **societățile comerciale** supuse monitoringului financiar aveau înregistrate costuri și cheltuieli aferente activității desfășurate în semestrul I al anului 2022 în sumă de 4961,2 mil. lei. Potrivit bazei comparabile, mărimea costurilor și cheltuielilor înregistrate de **societățile comerciale** s-a majorat cu 259,4 mil. lei față de semestrul I al anului 2021 (anexa 2.2).

Astfel, în structura costurilor și cheltuielilor **întreprinderilor de stat** înregistrate în semestrul I, 2022, ponderea majoritară (51,5% - 1007,3 mil. lei) a revenit cheltuielilor cu personalul, acestea incluzând și contribuțiile privind asigurările sociale de stat și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală.

O altă pondere semnificativă (30,5% - 596,6 mil. lei) a revenit costurilor și cheltuielilor materiale, din care cheltuielile privind materiile prime, materialele, semifabricatele cumpărate și piesele de schimb au înregistrat 195,8 mil. lei, iar costurile și cheltuielile aferente combustibilului – 161,2 mil. lei (figura 2.5).

Totodată, amortizarea și deprecierea activelor imobilizate a constituit 9,6% (187,0 mil. lei) din total costuri și cheltuieli ale întreprinderilor de stat, iar ponderea altor costuri și cheltuieli operaționale în total costuri și cheltuieli reprezintă 3,9% (76,5 mil. lei). Din valoarea cheltuielilor menționate, costurile și cheltuielile aferente leasingului operațional și financiar (arendei și locațiunii) constituie 6,3 mil. lei, iar costurile îndatorării constituie – 3,3 mil. lei.

Concomitent, în perioada analizată, întreprinderile de stat au suportat costuri și cheltuieli aferente serviciilor (lucrărilor) prestate (executate) de terți în cadrul activității operaționale în mărime de 87,0 mil. lei (4,5% din total costuri și cheltuieli), din care 8,3 mil. lei reprezintă costuri și cheltuieli pentru serviciile de transport, 7,8 mil. lei pentru cele de comunicații și 7,0 mii lei pentru prelucrarea materiei prime proprii.

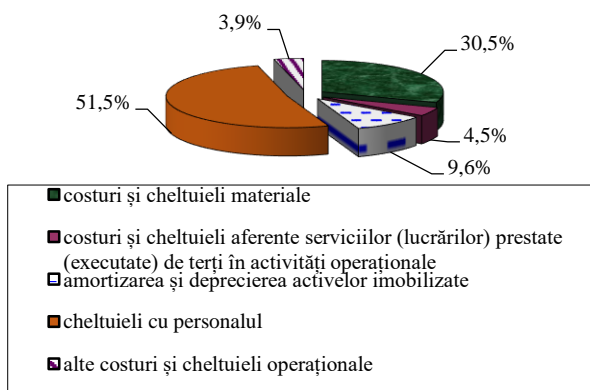


Figura 2.5. Structura costurilor și cheltuielilor întreprinderilor de stat, în sem. I, 2022

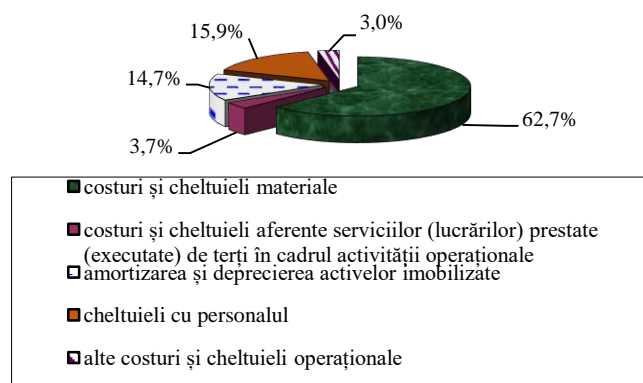


Figura 2.6. Structura costurilor și cheltuielilor societăților comerciale, în sem. I, 2022

În structura costurilor și cheltuielilor **societăților comerciale** aferente semestrului I al anului curent, 62,7% (sau 3111,1 mil. lei) revin costurilor și cheltuielilor materiale (figura 2.6). Din valoarea totală a acestora, pentru procurarea materiilor prime, materialelor, semifabricatelor cumpărate și pieselor de schimb utilizate s-au cheltuit 2668,7 mil. lei, iar pentru combustibil 331,3 mil. lei.

O pondere semnificativă 15,9% (sau 788,7 mil. lei) a revenit remunerării muncii (inclusiv contribuțiile asigurărilor sociale de stat și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală). Amortizarea și deprecierea activelor imobilizate a constituit 14,7% (sau 726,1 mil. lei) din total costuri și cheltuieli ale societăților comerciale, iar serviciile prestate de terți au generat costuri și cheltuieli în proporție de 3,7% (sau 184,7 mil. lei). Din volumul cheltuielilor aferente serviciilor prestate de terți, pentru serviciile de transport s-au cheltuit 29,1 mil. lei, pentru serviciile de comunicații 16,5 mil. lei.

Ponderea altor costuri și cheltuieli operaționale înregistrate de societățile comerciale a constituit 3,0% din total costuri și cheltuieli (sau 150,6 mil. lei, din care costurile și cheltuielile privind leasingul operațional (arendă/locațiune) au constituit 19,4 mil. lei, iar costurile îndatorării (dobânzile calculate atribuite la cheltuieli) – 14,1 mil. lei).

Mărimea, dinamica profitului (pierderilor)

În semestrul I, 2022, **întreprinderile de stat** au obținut, per total profit net în mărime de 73,8 mil. lei. Potrivit bazei comparabile, întreprinderile de stat au obținut, în semestrul I, 2022 profit net în mărime de 73,4 mil. lei, în timp ce în semestrul I, 2021, acestea au generat pierderi în mărime de 11,0 mil. lei. **Cel mai considerabil profit** a fost obținut de Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău”, Î.S. pentru Silvicultură „Tighina”, Î.S. „Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”, Î.S. „Moldelectrica”, Î.S. Institutul de Geodezie, Prospecțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD”. **Cele mai mari pierderi** au înregistrat Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MOLDATSA”, Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”, Î.S. „Direcția Nodului Hidroenergetic Costești-Stînca”, Î.S. „Poșta

Moldovei”, Î.S. „Combinatul Poligrafic” și Î.S. „Organizația Concertistica și de Impresariat „Moldova-Concert” .

Tabelul 2.5

**Întreprinderile de stat cu cele mai mari profituri și
cele mai mari pierderi înregistrate în semestrul I al anului 2022 (mil. lei)**

Nr.	Denumirea agentului economic	Semestrul I, 2021, mil. lei	Semestrul I, 2022, mil. lei	Abaterrea, +/- mil. lei
	Profit:			
1.	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”	-100,3	61,0	+161,3
2.	Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău”	38,2	35,9	-2,3
3.	Î.S. pentru Silvicultură „Tighina”	1,5	5,3	+3,8
4.	Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”	0,6	4,7	+4,1
5.	Î.S. Institutul de Geodezie, Prospecțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD”	4,2	3,8	-0,4
6.	Î.S. Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”	3,8	3,4	-0,4
7.	Î.S. pentru Silvicultură „Edineț”	3,5	3,6	+0,1
8.	Î.S. pentru Silvicultură „Șoldănești”	0,2	3,6	+3,4
9.	Î.S. „Moldelectrica”	26,3	3,0	-23,3
	Pierderi:			
1.	Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MOLDATSA”	+1,4	-33,5	-34,9
2.	Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”	-5,3	-14,4	+9,1
3.	Î.S. „Poșta Moldovei”	-7,3	-9,6	-2,3
4.	Î.S. „Combinatul Poligrafic”	-3,2	-7,0	-3,8
5.	Î.S. „Organizația Concertistica și de Impresariat „Moldova-Concert”	-2,2	-6,0	-3,8
6.	Î.S. „Radiocomunicații”	3,2	-4,5	-7,7
7.	Î.S. pentru Silvicultură „Călărași”	-0,2	-3,0	-2,8
8.	Î.S. pentru Silvicultură „Orhei”	-0,3	-3,2	-2,9
9.	Î.S. „Direcția Nodul Hidroenergetic Costești-Stînca”	-2,7	-2,1	-0,6

Societățile comerciale, în semestrul I al anului 2022, au obținut per total profit net în mărime de 513,6 mil. lei sau cu 86,0 mil. lei mai puțin față de semestrul I, 2021.

Potrivit bazei comparabile, societățile comerciale au obținut, în semestrul I, 2022 profit net în mărime de 513,6 mil. lei sau cu 86,4 mil. lei mai puțin față de semestrul I, 2021. **Cel mai mare profit** obținut în perioada respectivă se înregistrează la S.A. „Termoelectrica”, S.A. „Loteria Națională a Moldovei”, Ș.A. „EnergoCom”, S.A. „RED-Nord”, S.A. „Barza Albă” și S.A. „Metalferos”.

Cele mai considerabile pierderi au fost generate de S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”, S.A. „CET -Nord”, S.A. „Drumuri Criuleni”, S.A. „Drumuri Ialoveni”, S.A. „Institutul de Cercetări Științifice „Rif-Acvaaparat” și S.A. „Cartuș”.

Tabelul 2.6

**Societățile comerciale cu cele mai mari profituri și
cele mai mari pierderi obținute în semestrul I al anului 2022 (mil. lei)**

Nr.	Denumirea agentului economic	Semestrul I, 2021, mil. lei	Semestrul I, 2022, mil. lei	Abaterrea, +/- mil. lei
	Profit:			
1.	S.A. „Termoelectrica”	328,0	389,7	+61,7
2.	S.A. „Loteria Națională a Moldovei”	33,6	85,0	+51,4
3.	S.A. „Moldtelecom”	94,6	70,1	-24,5
4.	S.A. „Red-Nord”	50,8	54,9	+4,1
5.	S.A. „Metalferos”	53,9	8,2	-45,7
6.	S.A. „EnergoCom”	0,4	5,4	+5,0
7.	S.A. „Barza Albă”	1,5	3,4	+1,9

Nr.	Denumirea agentului economic	Semestrul I, 2021, mil. lei	Semestrul I, 2022, mil. lei	Abaterea, +/- mil. lei
	Pierderi:			
1.	S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”	-2,1	-80,9	-78,8
2.	S.A. „Cet-Nord”	+53,4	-7,8	-61,2
3.	S.A. „Drumuri Ialoveni”	-1,0	-4,1	-3,1
4.	S.A. „Institutul de Cercetări Științifice „Rif-Acvaapar”	-2,3	-3,3	-1,0
5.	S.A. Centrul Internațional de Expoziții „Moldexpo”	-2,4	-2,8	-0,4
6.	S.A. „Drumuri Criuleni”	+1,7	-2,3	-4,0
7.	S.A. „Drumuri Soroca”	-3,6	-1,4	+2,2

Mărimea, dinamica și structura stocurilor

Luând în considerare că, una din dovezile politicii comerciale eficiente reprezintă situația stocurilor existente în cadrul entității, se consideră oportună efectuarea unei analize privind structura și dinamica acestora.

Prin urmare, se constată că *la situația din 30.06.2022, întreprinderile de stat dețineau stocuri în mărime de 1007,6 mil. lei*, fiind cu 2,0 mil. lei mai puțin față de începutul anului 2022. Stocurile de mărfuri au fost înregistrate în valoarea de 282,6 mil. lei, iar produsele în valoarea de 128,0 mil. lei. Totodată, la situația din 30.06.2022 a fost înregistrată micșorarea materialelor (cu 3,8 mil. lei) și majorare a produselor (cu 16,6 mil. lei).

De altfel, *la situația din 30 iunie 2022, în contabilitatea societăților comerciale au fost înregistrate stocuri în sumă de 1118,5 mil. lei*, fiind cu 136,9 mil. lei mai mari față de începutul anului de gestiune.

La finele perioadei analizate, stocurile de produse au fost înregistrate în valoare de 244,5 mil. lei, iar a mărfurilor în valoarea de 82,3 mil. lei. Totodată, la situația din 30.06.2022 a fost înregistrată majorarea stocurilor a produselor cu 21,4 mil. lei și a materialelor (cu 5,9 mil. lei).

III. Informația privind datoria întreprinderilor de stat și a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, monitorizată în condițiile Legii nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat

În conformitate cu alineatul (5), art. 12 din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, Ministerul Finanțelor generalizează și monitorizează datele cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat.

Astfel, în temeiul Regulamentului privind raportarea datoriei sectorului public, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1136/2007 cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, a fost generalizată informația privind împrumuturile interne și externe ale agenților economici monitorizați, care sunt contractate pe un termen de un an și mai mare.

Prin urmare, se menționează că la situația din 30.06.2022 potrivit datelor privind *fluxul și soldul împrumuturilor interne*, întreprinderile de stat și societățile comerciale monitorizate, care au contractat credite de la băncile comerciale pe o perioadă de un an și mai mare, au înregistrat un sold al împrumuturilor în volum de 606,2 mil. lei, din care 2,0 mil. lei constituie stocul de arierate - suma restantă ce nu a fost achitată conform contractelor încheiate, și anume: întreprinderile de stat – 93,7 mil. lei, iar societățile comerciale – 512,5 mil. lei, din care 2,0 mil. lei reprezintă stocul de arierate. Datoriile sunt prezentate în următorul tabel:

Nr. d/o	Debitorul	Sold la 30.06.2021, mil. lei	Sold la 30.06.2022, mil. lei	Abaterea, +/- mil. lei	Stoc de arierate la 30.06.2021, mil. lei
1.	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”	121,6	92,0	-29,6	-
2.	Î.S. Institutul de Cercetări Științifice în Construcții „Incercom”	-	1,3	+1,3	-
3.	Î.S. Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală”	0,2	-	-0,2	-
4.	Î.S. „Rusca”	0,02	0,4	+0,38	-
5.	S.A. „Moldtelecom”	406,9	367,3	-39,6	-
6.	S.A. „Combinatul de Vinuri Cricova”	151,7	138,3	-13,4	2,0
7.	S.A. „Drumuri Cimișlia”	-	3,3	+3,3	-
8.	S.A. „Cartuș”	2,5	-	-2,5	-
9.	S.A. „Sanfarm Prim”	0,8	-	-0,8	-
10.	S.A. „Drumuri Edineț”	0,2	-	-0,2	-
11.	S.A. „Drumuri Căușeni”	-	0,4	+0,4	-
12.	S.A. „Barza Albă”	-	3,2	+3,2	-
TOTAL:		683,92	606,2	-77,72	2,0

După cum se observă din datele tabelului de mai sus, cele mai mari împrumuturi interne s-au înregistrat la S.A. „Moldtelecom” – 367,3 mil. lei, S.A. „Combinatul de Vinuri Cricova” – 138,3 și Î.S. „Calea Ferată din Moldova” – 92,0 mil. lei.

Concomitent, potrivit datelor privind *fluxul și soldul împrumuturilor externe*, la situația din 30.06.2022, S.A. „Loteria Națională a Moldovei” înregistrează un sold al împrumuturilor externe în sumă de 3,3 mil. lei sau 0,2 mil. EURO.

Adițional, la situația din 30.06.2022 se atestă:

1. **datorii pe împrumuturi recreditate din surse interne și/sau externe față de Ministerul Finanțelor:**

- Î.S. „Moldtranelectro”, în mărime de 37,2 mil. lei și 1,62 mil. dolari SUA, care reprezintă solduri cu termen expirat;

- Î.S. „Moldelectrica”, în mărime de 4,0 mil. dolari SUA și 28,8 mil. EURO;

- Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, în mărime de 24,9 mil. EURO;

- S.A. „Termoelectrica”, în mărime de 31,4 mil. EURO;

- S.A. „CET-Nord”, în mărime de 4,8 mil. EURO.

TOTAL general: 1952,9 mil. lei împrumuturi recreditate, din care circa 37,2 mil. lei, 1,62 mil. dolari SUA reprezintă solduri cu termen expirat.

2. **datorie pe împrumutul extern acordat sub garanția statului** Î.S. „Moldtranelectro”, în mărime de 16,5 mil. lei (0,863 mil. dolari SUA), ce reprezintă sold cu termen expirat.

Este de remarcat că, neachitarea obligațiilor față de instituțiile financiare pe creditele interne și externe creează o situație dificilă privind independența financiară a entităților economice. Totodată, neachitarea obligațiilor pe creditele acordate sub garanția statului, precum și cele recreditate generează riscul fiscal (financiar) de stingere a datoriilor din contul surselor bugetului de stat.

IV. Conexiunile întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat cu sistemul bugetar

Datorii privind impozitele și taxele

Potrivit datelor Serviciului Fiscal de Stat cu privire la obligațiile fiscale (calculate și restanțele admise), se constată că la situația din 30.06.2022, *întreprinderile de stat și societățile comerciale aveau înregistrate datorii privind impozitele și taxele față de bugetul public național* în mărime de 132,0 mil. lei inclusiv: datorii ale întreprinderilor de stat – 125,7 mil. lei și ale societăților comerciale – 6,3 mil. lei.

Din suma datoriilor întreprinderilor de stat, datoriile aferente plăților de bază au constituit 91,7 mil. lei, datoriile aferente penalităților – 31,8 mil. lei, iar datoriile privind amenzile – 2,2 mil. lei (tabelul 4.1).

Tabelul 4.1

Sinteza datoriilor întreprinderilor de stat față de bugetul public național, la situația din 30 iunie 2022

<i>Verigile sistemului bugetar:</i>	<i>Inclusiv:</i>			Total pe bugete
	plăți de bază	penalități	amenzi	
Bugetul de stat	39,9	7,5	2,0	49,4
Bugetele unităților administrativ-teritoriale	18,2	2,4	-	20,6
Bugetul asigurărilor sociale de stat	25,3	18,9	0,2	44,4
Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	8,3	3,0	-	11,3
TOTAL	91,7	31,8	2,2	125,7

(mil. lei)

Cele mai mari datorii la situația din 30.06.2022, din suma totală a datoriilor întreprinderilor de stat, se înregistrează la:

- întreprinderile administrate de Agenția Proprietății Publice (103,3 mil. lei, în special Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”, Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, Î.S. „Stația de Stat pentru Incercarea Mașinilor”, Î.S. „Protecția plantelor”, Î.S. „Stațiunea Didactico-Experimentală din Stăuceni”, Î.S. „Stațiunea Didactico-Experimentală „Petricani”, Î.S. Stațiunea Didactico-Experimentală „Criuleni”) etc;

- întreprinderile administrate de Administrația Națională a Penitenciarelor (14,1 mil. lei, în special Î.S. „Brănești”);

- întreprinderile administrate de Ministerul Apărării (6,7 mil. lei, în special Î.S. „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”);

- întreprinderile administrate de Agenția „Moldsilva” (1,6 mil. lei, în special Î.S. pentru silvicultură „Nisporeni-Silva”, Î.S. pentru Silvicultură „Strășeni”);

În partea ce ține de societățile comerciale, se menționează că din valoarea totală a datoriilor în sumă de 6,3 mil. lei, datoriile aferente plăților de bază au constituit 6,0 mil. lei, iar penalitățile - 0,3 mil. lei (tabelul 4.2). Din totalul datoriilor societăților comerciale, cele mai mari datorii au fost înregistrate de S.A. „Energocom” - 4,4 mil. lei, S.A. „Institutul de Cercetări Științifice „Rif-Acvaapararat” - 0,8 mil. lei, S.A. „Drumuri Criuleni” - 0,4 mil. lei, S.A. „Răut” - 0,4 mil. lei și S.A. „Hotelul Chișinău” – 0,3 mil. lei.

Tabelul 4.2

Sinteza datoriilor societăților comerciale față de bugetul public național, la situația din 30 iunie 2022, (mil. lei)

Verigile sistemului bugetar:	Inclusiv:		Total pe bugete
	plăți de bază	penalități	
Bugetul de stat	4,5	-	4,5
Bugetele unităților administrativ-teritoriale	0,1	-	0,1
Bugetul asigurărilor sociale de stat	1,3	0,3	1,6
Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	0,1	-	0,1
TOTAL	6,0	0,3	6,3

Achitări de impozite și taxe

Conform datelor Serviciului Fiscal de Stat cu privire la obligațiile fiscale (calculate și achitate), în semestrul I al anului gestionar, s-au înregistrat achitări de impozite și taxe în bugetul public național în cuantum total de 1883,4 mil. lei, acestea cuprinzând achitări efectuate de întreprinderile de stat în mărime de 1090,3 mil. lei și de către societățile comerciale 793,1 mil. lei.

Achitățile efectuate de întreprinderile de stat au fost distribuite după cum urmează: bugetul de stat – 307,8 mil. lei (28,2%); bugetele unităților administrativ-teritoriale – 111,2 mil. lei (10,2%); bugetul asigurărilor sociale de stat – 500,2 mil. lei (45,9%) și fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 171,1 mil. lei (15,7%).

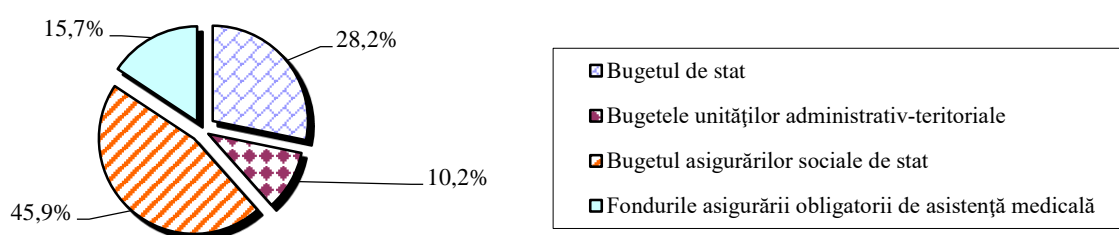


Figura 4.1. Structura achitărilor impozitelor și taxelor în bugetul public național de către întreprinderile de stat, pentru 6 luni ale anului 2022

Cu privire la achitățile societăților comerciale în bugetul public național, se menționează că acestea au fost transferate către bugetul de stat în mărime de 521,6 mil. lei (65,8%); bugetele unităților administrativ-teritoriale - 39,7 mil. lei (5,0%); bugetul asigurărilor sociale de stat - 169,6 mil. lei (21,4%) și fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală - 62,2 mil. lei (7,8%).

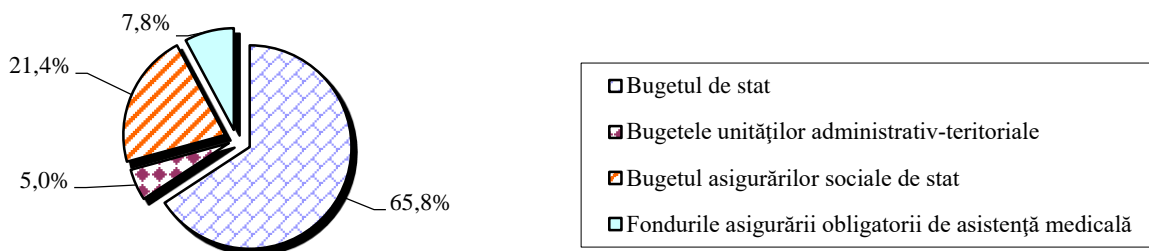


Figura 4.2. Structura achitărilor impozitelor și taxelor în bugetul public național de către societățile comerciale, pentru 6 luni ale anului 2022

Înlesniri și facilități fiscale

Conform legislației în vigoare, *entitățile beneficiază de înlesniri și facilități fiscale la principalele tipuri de impozite*. Astfel, în semestrul I al anului 2022, *întreprinderile de stat aveau înregistrate înlesniri și facilități fiscale la plata unor impozite și taxe în mărime de 6,6 mil. lei* la plata impozitului pe bunurile imobiliare, în conformitate cu prevederile art.282 - art.284 ale Codului Fiscal și prevederile Legii nr. 1056/2000 pentru punerea în aplicare a titlului VI al Codului Fiscal, de care au beneficiat:

- Î.S. pentru Silvicultură „Edineț” – 2,7 mil. lei;
- Î.S. pentru Silvicultură „din Orhei” – 1,6 mil. lei;
- Î.S. pentru Silvicultură „din Glodeni” – 1,1 mil. lei;
- Î.S.Rezervația Naturală „Pădurea Domnească”- 0,6 mil. lei;
- Î.S.„Direcția Nodului Hidrotehnic Costești-Stinca”- 0,4 mil. lei.

Din numărul total al societăților comerciale, în semestrul I, 2022 societățile comerciale aveau înregistrate înlesniri și facilități fiscale la plata unor impozite și taxe în sumă totală de 161,5 mil. lei, din care:

- 1,0 mil. lei - la plata taxei pentru apă, în conformitate cu prevederile art. 306 al Codului Fiscal și prevederile Legii nr. 68/2005 pentru punerea în aplicare a titlului VIII al Codului Fiscal;
- 155,0 mil. lei - la plata taxei pentru folosirea subsolului, în conformitate cu prevederile art. 313 al Codului Fiscal și prevederile Legii nr. 68/2005 pentru punerea în aplicare a titlului VIII al Codului Fiscal;
- 5,5 mil. lei - la plata taxei pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova, acordate în conformitate cu prevederile art.343 al Codului Fiscal și prevederile Legii nr.317/2006 pentru punerea în aplicare a titlului IX al Codului Fiscal.

Suplimentar, în temeiul prevederilor art. 96, 103 și 104 ale Codului Fiscal, în perioada semestrului I, 2022, entitățile au efectuat *livrări de mărfuri și servicii scutite de taxa pe valoarea adăugată (TVA), livrări de mărfuri și servicii la cota redusă a TVA și livrări la cota „0” a TVA*.

Valoarea livrărilor de mărfuri, servicii la cota redusă a TVA, în 6 luni ale anului 2022, de care au beneficiat:

- întreprinderile de stat, a constituit 154,9 mil. lei, cele mai semnificative revenind întreprinderilor administrate de Agenția „Moldsilva” – 143,4 mil. lei;

- societățile comerciale, a înregistrat 570,5 mil. lei, dintre care S.A. „Energocom” – 352,3 mil. lei, S.A. „Franzeluța” – 185,5 mil. lei și S.A. „Sanfarm Prim” – 29,4 mil. lei și S.A. „Moldtelecom” – 1,4 mil. lei.

Livrările de mărfuri și servicii scutite de TVA, efectuate în 6 luni ale anului 2022 de:

- întreprinderile de stat, constituie 299,5 mil. lei, cele mai semnificative livrări fiind înregistrate la întreprinderile administrate de Agenția Proprietății Publice – 279,5 mil. lei (în mare parte Î.S. „Poșta Moldovei” – 213,1 mil. lei, Î.S. „Institutul de Tehnica Agricolă „Mecagro” – 31,9 mil. lei, Î.S. Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală”- 9,4 mil. lei și Î.S. „Calea Ferată din Moldova” – 7,9 mil. lei);

- societățile comerciale, constituie 134,9 mil. lei, cele mai considerabile livrări scutite fiind înregistrate de S.A. „Metalferos” – 128,2 mil. lei, S.A. „RED-NORD” – 2,3 mil. lei și S.A. „Moldtelecom” 1,3 mil. lei.

Totodată, în 6 luni, 2022, valoarea livrărilor de mărfuri și servicii la cota „0” a TVA efectuate de:

- întreprinderile de stat, constituie 743,6 mil. lei, cele mai mari livrări fiind înregistrate de întreprinderile de stat administrate de Agenția Proprietății Publice – 735,3 mil. lei (în special Î.S. „Calea Ferată din Moldova” – 458,1 mil. lei, Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău” – 205,8 mil. lei, Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MoldATSA” – 41,4 mil. lei, Î.S. „Institutul de Tehnica Agricolă „Mecagro” – 11,6 mil. lei și Î.S. „Nodul Hidroenergetic „Costești” – 9,4 mil. lei);

- societățile comerciale, constituie 3356,8 mil. lei, cele mai semnificative livrări au fost înregistrate de S.A. „Termoelectrica” – 1802,3 mil. lei, S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord” – 616,9 mil. lei, S.A. „Energocom” – 573,1 mil. lei, S.A. „CET-Nord” – 203,9 mil. lei, S.A. „Metalferos” – 54,0 mil. lei, S.A. „Combinatul de Vinuri „Cricova” – 51,2 mil. lei, S.A. „Franzeluța” - 45,4 mil. lei și S.A. „Barza Albă” – 9,5 mil. lei.

Dividende, defalcări încasate

Potrivit rectificărilor la Legea bugetului de stat pe anul 2022 nr.205/2021, adoptate prin Legea nr.260/2022, pentru rezultatele obținute în anul 2021, entitățile urmau să transfere în anul 2022 defalcări și dividende în bugetul de stat în sumă de 49,95 mil. lei și respectiv, 96,6 mil. lei (total - 146,55 mil. lei).

Conform datelor Trezoreriei de Stat, pentru rezultatele obținute în anul 2021, întreprinderile de stat au transferat, la situația din 28.10.2022, la bugetul de stat defalcări în mărime de 51,45 mil. lei (rata îndeplinirii fiind de 103,0%), iar societățile pe acțiuni au transferat dividende în mărime de 131,0 mil. lei (rata îndeplinirii fiind de 135,7%).

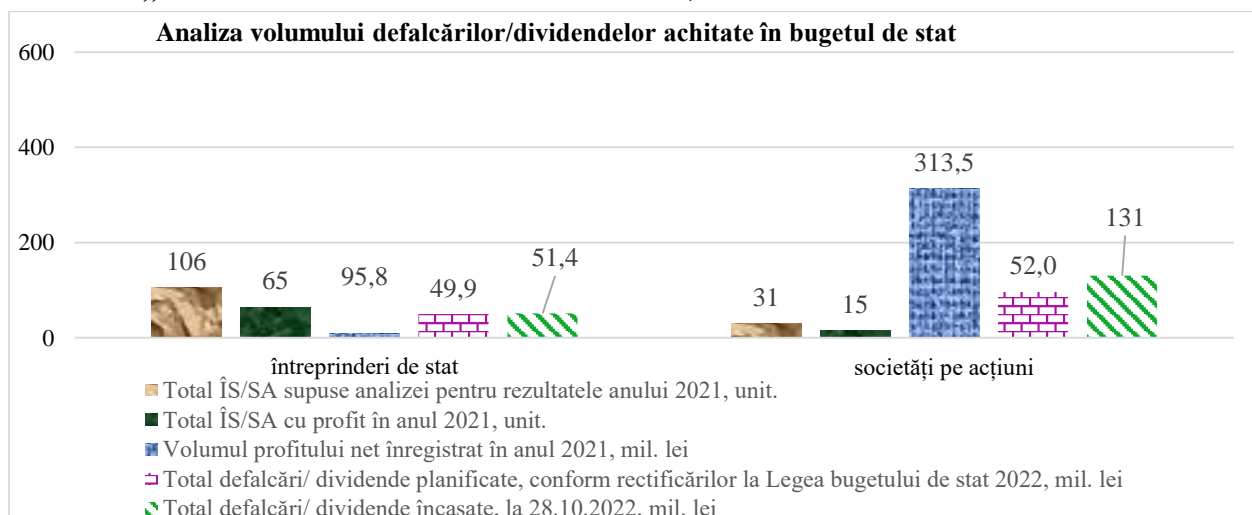
Cele mai mari defalcări/ dividende din profitul net obținut în anul 2021 au fost transferate de către:

defalcări:

- Î.S. „Nodul Hidroenergetic „Costești” – 18,6 mil. lei;
Î.S. „Moldelectrica” – 13,7 mil. lei;
Î.S. „Stațiunea Tehnico Experimentală Criuleni” – 1,8 mil. lei;
Î.S. „pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MOLDATSA” – 1,5 mil. lei;
Î.S. „Intreprinderea pentru Silvicultura din „Călărași” – 1,3 mil. lei;
Î.S. SilvoCinegetica „ISC-Straseni” – 1,1 mil. lei;
Î.S. „Direcția servicii pentru Corpul Diplomatic” – 1,0 mil. lei;
Î.S. „Direcția pentru exploatarea imobilului” - 0,8 mil. lei;
Î.S. „Institutul de Tehnica Agricolă „Mecagro” - 0,8 mil. lei;
Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” - 0,8 mil. lei.

dividende:

- S.A. „Loteria Nationala a Moldovei” – 52,8 mil. lei;
S.A. „Moldtelecom” – 29,2 mil. lei;
S.A. „Red-Nord” – 25,6 mil. lei;
S.A. pentru achiziționarea, prelucrarea și livrarea metalelor feroase și neferoase „Metalferos” – 11,6 mil. lei;
S.A. „Energocom” – 4,7 mil. lei;
S.A. „Barza Albă” - 3,1 mil. lei;
S.A. „Combinatul de Vinuri Cricova” – 2,3 mil. lei.



Venituri din privatizare

Potrivit Legii bugetului de stat pe anul 2021 nr.258/2020, au fost prevăzute venituri ce urmau a fi încasate la bugetul de stat din privatizarea proprietății publice de stat, în mărime de **200,0 mil. lei**. Conform datelor Trezoreriei de stat, la situația din 31 decembrie 2021, în bugetul de stat au fost încasate mijloace bănești în rezultatul privatizării proprietății statului în sumă totală de **137,6 mil. lei**, rata îndeplinirii sumei prognozate fiind de 68,8%. Suplimentar comunicăm că, în conformitate cu Legea bugetului de stat pe anul 2021, la efectuarea tranzacțiilor cu bunuri proprietate publică,

inclusiv acțiuni, în procesul de privatizare se percepe impozit privat în cuantum de 1% din valoarea de achiziție a bunurilor proprietate publică supuse privatizării. Astfel, remarcăm că, în rezultatul privatizării bunurilor proprietate publică supuse privatizării, inclusiv din valoarea acțiunilor privatizate, cumpărătorii au achitat în bugetul de stat impozitul privat în mărime de **0,7 mil. lei**.

Totodată, potrivit rectificărilor la Legea bugetului de stat pe anul 2022 nr.260/2022, au fost prevăzute venituri ce urmau a fi încasate la bugetul de stat din privatizarea proprietății publice de stat, în mărime de 500,0 mil. lei. Conform datelor Trezoreriei de stat, la situația din 28.10.2022 în bugetul de stat au fost încasate mijloace bănești în rezultatul privatizării proprietății statului în sumă totală de 0,5 mil. lei, care reprezintă mijloacele financiare obținute în rezultatul privatizării obiectelor nefinalizate, complexelor de bunuri, bunurilor imobile și mobile, încăperilor nelocuibile. Rata îndeplinirii sumei prognozate fiind de numai 0,1 la sută. Astfel, la situația din 28.10.2022, în bugetul de stat, în rezultatul privatizării proprietății de stat, a fost încasat impozit privat în mărime de 9,5 mii lei.

V. Auditul extern și inspectarea financiară

Cu referire la inspectarea financiară a activității economico-financiare a entităților economice cu proprietate de stat, se menționează că în semestrul I al anului 2022, Inspekția Financiară a efectuat:

- 6 *inspectări tematice la întreprinderile de stat;*
- 3 *inspectări complexe la întreprinderile de stat;*
- 12 *inspectări complexe la societățile comerciale cu cota statului (anexa nr.3.1).*

În cadrul inspectărilor financiare au fost depistate iregularități și încălcări ale legislației în vigoare din domeniul financiar-contabil, precum și în domeniul retribuirii muncii. Dintre cele mai frecvente încălcări se remarcă:

- atribuirea unor cheltuieli și costuri la cheltuieli ordinare și necesare a întreprinderii, care nu țin de activitatea de antreprenariat, ce duc la micșorarea profitului și diminuarea defalcărilor în bugetul de stat (cheltuieli legate de amortizarea și de întreținerea mijloacelor de transport, cheltuieli legate de salarizare, admiterea cheltuielilor neregulate legate de sponsorizări și donații);
- completarea neregulamentară a foilor de parcurs la mijloacele de transport;
- admiterea lipsurilor bunurilor materiale, precum și neînregistrarea în evidența contabilă a patrimoniului public;
- admiterea creanțelor cu termenul de prescripție expirat și nerecuperarea acestora în termenul stabilit de Codul Civil;
- neefectuarea la finele anului a inventarierii datoriilor și creanțelor, neasigurând astfel confirmarea veridicității datelor contabile și situațiilor financiare;
- ratarea veniturilor în urma neîncheierii contractelor pentru darea în

arendă/locațiune a patrimoniului public sau încheierii contractelor la prețuri diminuate comparativ cu cuantumul minim stabilit; încheierea acordurilor adiționale privind prelungirea termenelor de locațiune a unor suprafețe ale activelor neutilizate, fără acordul prealabil al fondatorului;

- casarea bunurilor uzate raportate la mijloace fixe, în lipsa autorizației de casare din partea fondatorului;

- lipsa regulamentelor interne privind modalitatea de organizare și desfășurare a achizițiilor de bunuri, materiale și servicii etc.

Despre acțiunile întreprinse întru înlăturarea încălcărilor depistate, entitățile urmează să informeze în scris Inspekția Financiară, în termenii prescriși în actele de control, cu prezentarea documentelor confirmative. De asemenea, rezultatele inspectărilor financiare sunt remise fondatorului/acționarului majoritar corespunzător al entității economice cu capital de stat, pentru întreprinderea măsurilor convenite conform competenței.

De asemenea, se comunică că art. 11 alin. (1) al Legii nr.246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală (în continuare Legii nr.246/2017) prevede că *situațiile financiare anuale ale întreprinderilor de stat sunt supuse auditului extern obligatoriu, iar situațiile financiare anuale ale întreprinderilor municipale sunt supuse auditului extern obligatoriu în cazul în care acestea fac parte din categoria entităților mijlocii, a entităților mari sau a entităților de interes public, în corespundere cu legislația contabilă*, precum și art.88 alin.(1) al Legii nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni (în continuare Legii nr.1134/1997) care prevede că *auditul obligatoriu al situațiilor financiare anuale se efectuează la entitatea de interes public și la societatea în care cota statului depășește 50% din capitalul social*.

În această ordine de idei, s-a estimat că auditului obligatoriu al situațiilor financiare pentru anul 2021, în temeiul art.11 alin. (1) al Legii nr.246/2017 și art. 88 alin. (1) din Legea nr.1134/1997, urmau a fi supuse 117 întreprinderi de stat și 32 societăți pe acțiuni cu capital integral sau majoritar de stat care au fost supuse monitoringului economico-financiar pentru anul 2020 efectuat de către Ministerul Finanțelor.

În același timp, conform art.3 alin.(1) al Legii contabilității și raportării financiare nr.287/2017 (în continuare Legii nr.287/2017), întreprinderea de stat sau societatea pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social care este entitate mare, face parte din categoria *entităților de interes public*.

La rândul său, potrivit prevederilor art.4 alin.(4) al Legii nr.287/2017, entitatea mare este entitatea care, la data raportării, depășește limitele a două dintre următoarele criterii:

- a) totalul activelor – 318000000 de lei;
- b) veniturile din vânzări – 636000000 de lei;
- c) numărul mediu al salariaților în perioada de gestiune – 250.

În acest sens, conform indicatorilor înregistrați la 31.12.2020, s-a estimat că

auditului obligatoriu al situațiilor financiare pentru anul 2021 urmau a fi supuse în total 12 entități de interes public (4 întreprinderi de stat și 8 societăți pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social).

Astfel, potrivit prevederilor art.7 alin.(2) lit.n) al Legii nr.246/2017 și art.68 alin.(6) al Legii nr.1134/1997, Ministerului Finanțelor, la situația din 30 septembrie 2022, au fost prezentate copiile rapoartelor de audit (43 total) aferente situațiilor financiare pentru anul 2021 a:

- 24 societăți pe acțiuni, din care 8 societăți pe acțiuni care corespund criteriilor de entitate de interes public;

- 19 întreprinderi de stat, din care 3 întreprinderi de stat care corespund criteriilor de entitate de interes public (S.A. „Calea Ferată” nu a efectuat audit situațiilor financiare pentru anul 2021).

În conformitate cu concluziile emise în rapoartele de audit recepționate de Ministerul Finanțelor se comunică că: pentru situațiile financiare la 11 întreprinderi de stat și 13 societăți pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social, a fost emisă *opinia auditorului fără rezerve*; pentru situațiile financiare la 8 întreprinderi de stat și 9 societăți pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social s-a emis *opinia auditorului cu rezerve*. Totodată, la o întreprindere de stat în raportul auditorului se menționează despre imposibilitatea emiterii unei opinii, iar la 3 entități cu capital de stat (2 întreprinderi de stat și o societate pe acțiuni) în raportul auditorului nu se reflectă concluzia cu privire la opinie.

VI. Concluzii și recomandări

Concluzii

În rezultatul monitoringului financiar al activității economico-financiare a întreprinderilor de stat și societăților comerciale, efectuat în baza datelor raportului „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-C „Costurile și cheltuielile entității”, datelor Serviciului Fiscal de Stat privind obligațiile fiscale (calculate, achitate și restanțele admise) și datelor privind datoria sectorului public, s-au constatat următoarele.

Potrivit bazei comparabile, per ansamblu, *valoarea veniturilor din vânzări* ale întreprinderilor de stat, înregistrate în semestrul I, 2022, s-a majorat cu 456,6 mil. lei față de semestrul I al anului 2021, iar a societăților comerciale - cu 3116,0 mil. lei.

Concomitent, în semestrul I al anului curent, conform bazei comparabile, 35 întreprinderi de stat și 8 societăți comerciale din totalul entităților economice monitorizate, au înregistrat diminuări ale veniturilor din vânzări cu 76,3 mil. lei și respectiv de 1201,5 mil. lei comparativ cu semestrul I, 2021, ceea ce atrage micșorarea taxei pe valoarea adăugată încasată la bugetul de stat și prezintă un risc fiscal pentru bugetul public național.

În partea ce ține de *costurile și cheltuielile suportate* de entitățile economice în semestrul I al anului 2022, se constată că valoarea costurilor și cheltuielilor

întreprinderilor de stat s-a micșorat, conform bazei comparabile, cu 348,4 mil. lei față de semestrul I al anului 2021, iar costurile și cheltuielile totale ale societăților comerciale s-au majorat cu 259,4 mil. lei.

Totodată, se remarcă că, potrivit bazei comparabile, în semestrul I al anului 2022, întreprinderile de stat au obținut per total profit din activitate, în mărime de 73,4 mil. lei comparativ cu pierderile înregistrate în semestrul I, 2021, iar societățile comerciale înregistrează per total profit în mărime de 513,6 mil. lei mai mic față de perioada similară a anului precedent.

În acest sens, se comunică că în cazul întreprinderilor de stat, cele mai mari majorări ale profitului comparativ cu semestrul I, 2021 se atestă Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău”, Î.S. pentru Silvicultură „Tighina”, Î.S. „Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”, Î.S. „Moldelectrica”, Î.S. Institutul de Geodezie, Prospecțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD”.

Cu referire la societățile comerciale, evidențiem cel mai mare profit obținut în perioada respectivă la S.A. „Termoelectrica”, S.A. „Loteria Națională a Moldovei”, Ș.A. „EnergoCom”, S.A. „RED-Nord”, S.A. „Barza Albă” și S.A. „Metalferos”.

Tabelul 4.3

Informația consolidată a principalilor indicatori financiari ai întreprinderilor de stat și societăților comerciale în 6 luni ale anului 2022, conform bazei comparabile, mil. lei

Indicatori	Întreprinderi de stat			Societăți comerciale		
	sem. I, 2021	sem. I, 2022	abaterea	sem. I, 2021	sem. I, 2022	abaterea
Venituri din vânzări	1539,4	1996,1	+456,7	8621,0	11737,0	+3116,0
Costuri și cheltuieli	1606,1	1954,4	+348,4	4701,8	4961,2	+259,4
Rezultat total, profit (pierderi)	-10,9	73,4	+84,4	599,5	513,6	-85,9
Î.S./S.A.	131,3	174,8	+43,5	621,9	622,9	+1,0
Î.S./S.A.	142,2	101,4	+40,8	22,0	109,3	-87,3
Achitățile impozitelor și taxelor în BPN	480,6	1090,3	+609,7	564,9	793,1	+228,2
Datorii față de BPN, la 30.06.2022	102,2	125,7	+23,5	7,5	6,3	-1,2
Dividende/defalcări încasate din profitul net obținut în 2021 (la situația din 28.10.2022)	51,45 mil. lei (103,0% executare față de planul rectificat)			131,04 mil. lei (135,7% executare față de planul rectificat)		

De asemenea, valoarea stocurilor totale înregistrate la situația din 30 iunie 2022 de către întreprinderile de stat este de 1007,6 mil. lei, fiind cu 2,0 mil. lei mai puțin față de începutul anului, iar de către societățile comerciale, este respectiv de 1118,5 mil. lei, fiind în creștere cu 136,9 mil. lei comparativ cu începutul perioadei de gestiune.

Cu referire la relațiile entităților economice cu bugetul public național, se menționează că, la data raportării, întreprinderile de stat aveau înregistrate datorii față de bugetul public național în mărime de 125,7 mil. lei, iar societățile comerciale – 6,3 mil. lei. Totodată, în perioada semestrului I al anului gestionar, întreprinderile de stat au efectuat achitări în bugetul de stat în mărime de 1090,3 mil. lei, iar și societățile comerciale au efectuat achitări în bugetul de stat în mărime de 793,1 mil. lei.

Suplimentar se atestă că, la situația din 30.06.2021, Î.S. „Moldtranelectro” dispune de datorii pe împrumuturi recreditate din surse interne și/sau externe *cu termen expirat*

față de Ministerul Finanțelor, în mărime de 37,2 mil. lei și 1,62 mil. dolari SUA. Totodată, Î.S. „Moldtraselectro” are datorie cu termen expirat pe împrumutul extern acordat sub garanția statului în mărime de 0,863 mil. dolari SUA (15,5 mil. lei).

De asemenea, la situația din 30 iunie 2022, entitățile cu capital de stat monitorizate, care au contractat credite de la băncile comerciale pe o perioadă de un an și mai mare, au înregistrat un sold al împrumuturilor interne în sumă de 606,2 mil. lei, din care 77,72 mil. lei constituie stocul de arierate – sume restante ce nu au fost achitate conform contractelor încheiate.

Este de remarcat că, *neachitarea obligațiilor față de instituțiile financiare pe creditele interne și externe creează o situație dificilă privind independența financiară a entităților economice. Totodată, neachitarea obligațiilor pe creditele acordate sub garanția statului, precum și cele recreditate generează riscul fiscal (financiar) de stingere a datoriilor din contul surselor bugetului de stat.*

Recomandări

Urmare a efectuării monitoringului financiar al activității entităților economice cu capital de stat în semestrul I al anului 2022, se atestă necesitatea intensificării eforturilor autorităților publice competente de îmbunătățire a performanței în special a întreprinderilor de stat, prin accelerarea inclusiv a procesului de restructurare a unor întreprinderi de stat, a căror activitate poate cauza riscuri fiscale pentru bugetul de stat.

La nivelul autorităților publice care administrează entități economice cu capital de stat, este necesar să se întreprindă măsuri eficiente pentru intensificarea supravegherii activității entităților, inclusiv prin:

1. stabilirea obiectivelor de performanță pentru conducătorii entităților economice cu capital de stat, în vederea aprecierii juste a rezultatelor activității lor;

2. monitorizarea modului de înlăturare, de către entități, a încălcărilor constatate de organele de control/ entitățile de audit. Ca rezultat al examinării rapoartelor de audit prezentate de entități Ministerului Finanțelor, se atestă adesea reflecarea în constatările auditului *a unor și aceleași încălcări/ neconcordanțe* pe parcursul mai multor perioade de gestiune. Respectiv, se impune necesitatea implementării neîntârziată a recomandărilor reflectate în rapoartele de audit, pentru a asigura veridicitatea datelor din situațiile financiare ale entităților cu capital de stat;

3. asigurarea efectuării auditului obligatoriu al situațiilor financiare la societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, inclusiv și la toate întreprinderile de stat;

4. stabilirea și implementarea măsurilor pentru achitarea datoriilor acumulate. În sensul dat, se atrage atenția că cele mai considerabile datorii față de bugetul public național la situația din 30.06.2022 se înregistrează la: Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, Î.S. „Aeroportul Internațional „Mărculești”, Î.S. „Centrul de pregătire a specialiștilor

pentru Armata Națională”, Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”, întreprinderile administrate de Agenția „Moldsilva”, Î.S. „Brănești”, etc.;

5. întreprinderea tuturor măsurilor necesare de stingere a datoriilor restante/ achitare a datoriilor conform contractelor încheiate, recreditate prin intermediul Ministerului Finanțelor, precum și cele acordate sub garanția statului, cu o atenție deosebită față de entitățile aflate în procedură de insolvență, întrucât acestea pot deveni obligațiuni convenționale (datorii contingente) de stat, care generează riscul financiar de stingere a acestora din contul surselor bugetului de stat;

6. elaborarea planurilor de restructurare sau implementarea neîntârziată a planului de restructurare elaborat la acele entități care înregistrează dificultăți financiare considerabile (spre exemplu Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”);

7. stabilirea ca indicator de performanță, a țintelor anuale (în %) pentru reducerea arieratelor și datoriilor acumulate. În sensul dat, se atrage atenția că cele mai considerabile datorii față de bugetul public național la 30.06.2022, se înregistrează la Î.S. „Brănești”, Î.S. „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”, Î.S. „Sarmat”, Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”, Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, Î.S. „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău”, Î.S. pentru cercetarea în selecție și hibridarea suinelor „Moldsuinhibrid” etc.;

8. identificarea măsurilor de consolidare a disciplinei financiare în cazul întreprinderilor de stat din domeniul irigației și gospodăririi apelor, etc., care în mare măsură, înregistrează pierderi din activitatea desfășurată.

La fel, *la nivelul organelor de conducere a entităților economice cu capital de stat*, în vederea asigurării procesului de administrare eficientă a proprietății de stat, este importantă întreprinderea măsurilor de rigoare întru îmbunătățirea situației economice, prin:

1. raționalizarea cheltuielilor;
2. evitarea cheltuielilor neîntemeiate și neregulamentare;
3. elaborarea unor planuri anti-criză;
4. reducerea costurilor variabile prin îmbunătățirea fluxului tehnologic;
5. monitorizarea riguroasă a creanțelor entităților și anume a modului și termenului de recuperare al acestora, pentru a evita apariția creanțelor dubioase, compromise care nu pot fi recuperate și care generează pierderi financiare pentru entitate. În sensul dat, se comunică că potrivit rezultatelor inspectărilor financiare, precum și examinând rapoartele auditorilor asupra situațiilor financiare ale entităților cu capital de stat, se atestă că una din problemele comune cu care se confruntă entitățile cu capital de stat, este managementul ineficient al creanțelor manifestat prin neefectuarea inventarierii anuale a acestora în vederea confirmării acestora, neîntreprinderea măsurilor timpurii cu privire la stingerea acestora pentru a nu admite creanțe

compromise și a măsurilor juridice necesare pentru recuperarea creanțelor în instanța de judecată;

6. diminuarea datoriilor comerciale, precum și cele față de instituțiile financiare;
7. prevenirea formării de stocuri supranormative și valorificarea operativă a celor existente (devenite disponibile);
8. creșterea calității serviciilor prestate;
9. implementarea sistemului de control intern la nivel de entități, în corespundere cu cerințele legislației contabile în vigoare, a managementului riscurilor de corupți;
10. necesitatea de instruire a personalului, întru evitarea lacunelor în abilitățile profesionale ale angajaților, prin participarea la cursuri, seminare, etc. Se atestă la unele entități o slabă pregătire a personalului responsabil de înregistrarea faptelor economice;
11. actualizarea sau întocmirea după caz, a regulamentelor interne necesare desfășurării activităților entităților. Ca urmare a informațiilor din prescripțiile Inspecției Financiare, se constată că în mare parte lipsesc Regulamente privind achizițiile;
12. asigurarea transparenței procedurilor de achiziții, precum și a activității desfășurate prin publicarea informațiilor obligatorii pe pagina web etc.

Totodată, rezultatele monitoringului financiar servesc drept sursă suplimentară de informare a Guvernului și autorităților publice competente în procesul luării deciziilor privind administrarea și deetatizarea patrimoniului public, după caz, privind restructurarea, atragerea investițiilor private prin privatizare sau identificarea soluțiilor de consolidare a disciplinei financiare și de sporire a eficienței utilizării patrimoniului public. Rezultatele monitoringului financiar se utilizează de către autoritățile publice competente la efectuarea previziunilor cu privire la evoluția activității întreprinderilor de stat și a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, diagnosticarea stării financiare a acestora și a nivelului de gestionare a patrimoniului public, inclusiv prin estimarea încasărilor la buget sub formă de defalcări/dividende din profitul net obținut.